

Marszałek
Województwa Lubelskiego
Jarosław Stawiarski

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2021 -06- 02
ZAL.	NR

Lublin, dnia 28 maja 2021 r.

ZRPO-VI.410.34.2021.KUA

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

w odpowiedzi na pismo z dnia 17 maja 2021 r. nr XI.505.10.2020.FR, dotyczące odpowiedzialności Instytucji Zarządzających i beneficjentów funduszy polityki spójności Unii Europejskiej za nieprzestrzeganie horyzontalnej zasady niedyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (IZ RPO) zapewnia, że wszystkie działania współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, tak w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (RPO WL/Program) jak i programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, są realizowane z zachowaniem zasady równego traktowania i poszanowaniem prawa do różnorodności wszystkich osób i podmiotów korzystających z tych środków. Jednocześnie należy podkreślić, że działając zgodnie z przepisami prawa IZ RPO na każdym etapie i na wszystkich płaszczyznach realizacji Programu dba o zapewnienie wolnego od dyskryminacji dostępu do działań i projektów finansowanych z unijnej polityki spójności. IZ RPO wdraża liczne mechanizmy pozwalające na przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, w tym m.in. dyskryminacji ze względu na płeć czy orientację seksualną.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
20-029 Lublin, ul. Artura Grotgera 4, tel. 81 44 16 600, fax 81 44 16 602
marszalek@lubelskie.pl

Pragniemy nadmienić, że wspomniane przez Pana pismo Dyrektora Generalnego ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego oraz Dyrektora Generalnego ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej z dnia 25 września 2020 r. znak: Ares (2020)5040335 nie zawierało twardych rekomendacji, a jedynie prośbę o rozważenie możliwości wdrożenia dodatkowych rozwiązań, jakie Instytucje Zarządzające przedstawiły w odpowiedzi na pismo z dnia 27 maja 2020 r. znak Ares (2020) 2747043. Zgodnie z przedstawioną w piśmie zachętą, propozycje przedstawione przez Komisję Europejską stanowią dla nas dobre praktyki, które bierzemy pod uwagę, przy opracowywaniu programu dla perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Część rozwiązań proponowanych przez Komisję Europejską była już realizowana w ramach RPO WL.

IZ RPO już na etapie planowania interwencji z funduszy strukturalnych, określając założenia i cele RPO WL oraz Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027, przygotowując dokumenty strategiczne, opierała i nadal opiera swoje działania o zasady, które w szczególny sposób uwzględniają potrzeby rozwojowe i warunki realizacji wsparcia dla wszystkich osób i podmiotów z niego korzystających. Świadczą o tym chociażby zapisy jakie znalazły się w dokumentach: *Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020* oraz *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*.

IZ RPO WL zapewnia również, że wszelkie podejmowane przez nią działania informacyjno-promocyjne wykazują niedyskryminacyjny charakter w każdej formie przekazu komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej. Poprzez stosowanie niedyskryminacyjnego języka oraz obrazów IZ RPO oraz Instytucje Pośredniczące RPO WL (IP RPO) przekazują treści dotyczące funduszy europejskich w duchu poszanowania równości szans wszystkich obywateli i niedyskryminacji. Dodatkowo, na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl poświęconej RPO WL utworzono specjalną zakładkę Równość szans i niedyskryminacja, w której na bieżąco zamieszczane są m.in. unijne i krajowe akty prawne, publikacje oraz informacje opracowane przez IZ RPO, poświęcone propagowaniu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji.

Ponadto, IZ RPO powołała osoby, które pełnią funkcję tzw. koordynatorów równościowych. Osoby te cyklicznie uczestniczą w pracach Grupy roboczej

ds. równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Zadaniem koordynatorów jest m.in. wsparcie w kwestiach wątpliwych związanych z upowszechnianiem zasady równości szans i niedyskryminacji, na wszystkich etapach realizacji RPO WL. Koordynatorzy konsultują również dokumenty opracowywane w IZ RPO oraz IP RPO dbając o spójne i właściwe podejście w tym zakresie. Dodatkowo osoby te są odpowiedzialne za zapewnienie jednolitego podejścia dla działań realizowanych przez IZ RPO i IP RPO oraz skuteczny i efektywny przepływ informacji, w tym m.in. w zakresie ustaleń z posiedzeń ww. Grupy roboczej.

IZ RPO zabezpieczyła także stosowne mechanizmy zapewnienia realizacji polityk horyzontalnych, w tym zasady niedyskryminacji, na poszczególnych etapach wyboru projektów do dofinansowania oraz ich realizacji. Pierwszym mechanizmem, przyjętym na etapie wyboru projektów do dofinansowania, jest stosowanie kryteriów oceny projektów, zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Przed uchwaleniem, propozycje kryteriów podlegały szerokim konsultacjom społecznym, w tym również z przedstawicielami Komisji Europejskiej. W przypadku projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), jednym z kryteriów wyboru jest ocena projektów w zakresie zgodności projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. Spełnienie kryterium jest weryfikowane na podstawie spełnienia przez projekt tzw. standardu minimum określonego w Załączniku nr 1 do Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. Jest to kryterium ogólne, zerojedynkowe, które podlega możliwości poprawy/uzupełnienia na etapie negocjacji, a jego spełnienie jest niezbędne do przyznania dofinansowania. Ponadto, zgodnie z kolejnym kryterium, wnioskodawcy mają obowiązek zapewnienia zgodności projektu z pozostałymi politykami i zasadami wspólnotowymi. Ocenie podlega m.in. zgodność z koncepcją zrównoważonego rozwoju, a także z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, wiek lub orientację seksualną. Kryterium to jest obligatoryjne, co oznacza, że jego spełnienie jest niezbędne do przyznania dofinansowania. Również w przypadku działań współfinansowanych ze środków

Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) zastosowywano kryteria wyboru projektów zapewniające wybór do dofinansowania projektów, które są zgodne z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Takimi kryteriami są: zgodność wybranego wariantu inwestycyjnego realizacji projektu z przepisami prawa i politykami horyzontalnymi, w tym kryterium ogólne, zerojedynkowe czy wybrany wariant ma pozytywny lub neutralny wpływ na realizację zasady równości szans i niedyskryminacji?

W przypadku projektów realizowanych w ramach EFRR i EFS zapisy dokumentacji dotyczącej naborów, w tym Regulaminu i Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie jednoznacznie wskazują, iż wnioskodawca zobowiązany jest sporządzić wniosek o dofinansowanie zgodnie z wymogami regulaminu naboru, w szczególności z zapisami odnoszącymi się do *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*. Powyższe ma odniesienie zarówno do etapu sporządzania wniosku o dofinansowanie, jak i realizacji projektu. Podsumowując, każdy projekt wybrany do dofinansowania w ramach RPO WL zakłada spełnienie realizacji polityk horyzontalnych, w tym zasady niedyskryminacji.

Kolejnym sposobem zapewnienia realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji z jakiegokolwiek powodu są mechanizmy przyjęte na etapie realizacji projektów. Należy podkreślić, że wszystkie umowy/decyzje o dofinansowaniu projektów zobowiązują beneficjentów do realizacji projektu zgodnie z politykami horyzontalnymi Unii Europejskiej. W cyklicznie składanych wnioskach o płatność, w części sprawozdawczej, beneficjenci opisują działania podejmowane na rzecz zapewnienia zgodności projektu z zasadami horyzontalnymi, w tym w szczególności związane z zapewnieniem równości szans i niedyskryminacji w dostępie do oferowanego wsparcia i pełnego korzystania z produktów wytworzonych w ramach projektu.

Przestrzeganie przez beneficjentów polityk horyzontalnych analizowane jest przez IZ RPO oraz IP RPO na etapie realizacji projektów w czasie weryfikacji wniosków o płatność oraz w ramach kontroli na miejscu realizacji projektu. Na podstawie list sprawdzających do wniosków o płatność oraz do kontroli na miejscu weryfikowany jest postęp realizacji projektu, w tym jego zgodność ze wszystkimi

zasadami i politykami wspólnotowymi. Na podstawie tych weryfikacji można stwierdzić, że wszystkie projekty, spośród projektów zatwierdzonych do dofinansowania, wykazują pozytywny wpływ na realizację poszczególnych zasad horyzontalnych wymienionych w art. 7 i 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, Umowie Partnerstwa oraz w RPO WL.

Należy dodatkowo zauważyć, że w ramach dotychczasowych kontroli - zarówno przeprowadzonych przez instytucje systemu realizacji RPO WL, jak też instytucje zewnętrzne (m.in. IA, MFiPR, a także KE i ETO) nigdy nie stwierdzono jakiegokolwiek naruszenia zasad horyzontalnych w związku z realizacją RPO WL. IZ RPO, podkreślając swoją odpowiedzialność za zapewnienie zgodności z obowiązującym prawem, w tym z zasadą niedyskryminacji, cyklicznie przeprowadza kontrole systemowe w Instytucjach Pośredniczących RPO WL, w ramach których kwestie równościowe i niedyskryminacyjne także stanowią jeden z elementów weryfikacji poprawności wdrażania Programu.

W dniu 3 marca br. Dyrektor Departamentu Strategii w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) w trybie roboczym przekazał, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wszystkim regionom (w tym również do województwa lubelskiego) uwagi Komisji Europejskiej do projektu Umowy Partnerstwa, który podlegał konsultacjom społecznym od 18 stycznia do 22 lutego br. Wśród uwag znalazły się kwestie dotyczące stosowania zasad horyzontalnych, w tym w szczególności wzmocnienia w Umowie Partnerstwa i programach zapisów zapewniających działania zwalczające dyskryminację m.in. o podłożu orientacji seksualnej, w tym konieczność przeanalizowania potrzeb i działań, aby zapewnić równość LGBTI w dostępie do środków pochodzących z Funduszy Europejskich. Z treści przekazanych uwag wynika, że Komisja Europejska rekomenduje na każdym etapie planowania i realizacji działań wdrożenie procedur gwarantujących poszanowanie praw podstawowych i wolności zgodnie z zasadą niedyskryminacji. Należy podkreślić, że ww. uwagi są skierowane przez Komisję Europejską do MFiPR, które przekazało je regionom jedynie do wiadomości jako katalog rekomendacji pomocnych w dalszych pracach nad przygotowaniem projektów programów regionalnych.

W ślad za powyższą informacją Pan Waldemar Buda – Sekretarz Stanu w MFiPR, dnia 20 marca br. wystosował pismo do Marszałków Województw nawiązujące do roboczych uwag Komisji Europejskiej do projektu Umowy Partnerstwa

2021-2027, w którym wskazał, że: *Odnosząc się do podnoszonych przez KE kwestii dotyczących zapewnienia zwalczania wszelkiej dyskryminacji pragnę podkreślić, że w procesie wydatkowania środków europejskich nie ma miejsca żadna dyskryminacja, ze względu na jakiegokolwiek przesłanki, w tym ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Takie zasady dotyczą obecnej Umowy Partnerstwa 2014-2020 i realizowanych w jej ramach programów i będą obowiązywały w kolejnej perspektywie.* Sekretarz Stanu podkreślił, że MFiPR jest gotowe do dyskusji z Komisją Europejską w zakresie wyjaśnienia wszystkich wyrażanych przez nią wątpliwości i zaprezentowania merytorycznych argumentów, będących podstawą planowanych rozwiązań.

Podsumowując, pragnę jeszcze raz podkreślić, że IZ RPO przestrzega obowiązujących przepisów prawa, stosownie do art. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. Tym samym zapewnia wolny od dyskryminacji dostęp do wszelkich działań i projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, na każdym etapie wdrażania Programu, a wszelkie ewentualne działania wspomniane w Pana piśmie nie mają wpływu na rzetelność, obiektywizm i prawidłowość zarówno w odniesieniu do realizowanego obecnie RPO WL, jak i w odniesieniu do opracowywanego programu *Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027*. Zgodnie z powyższym, na etapie programowania *Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027* przyjmujemy kwestię równouprawnienia i niedyskryminacji jako jedną z kluczowych zasad horyzontalnych, na jakich opierają się zapisy Programu. W perspektywie finansowej na lata 2021-2027 również zostaną zaplanowane mechanizmy pozwalające na przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, w tym m.in. ze względu na płeć czy orientację seksualną, zapewniając tym samym jednakowy dostęp do środków Unii Europejskiej na terenie województwa lubelskiego. Zostanie zapewniony wolny od dyskryminacji dostęp do wszelkich działań i projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, na każdym etapie realizacji każdego z Programów.

Z uprzejmą precją
J. Anonim

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
w Lublinie
20-029 Lublin, ul. Artura Grottgera 4

UMWd. 82987.2021

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A. ID 458698

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2021 -06- 02

ZAL. NR

POLECONY
zwrotne potwierdzenie odbioru

R

(00)259007731916496636

(00)259007731916496636

Poczta Polska

Opłata pobrana _____ zł _____ gr

2020

Pau
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
ul. Solidarności 74
00-090 Warszawa